

Úloha 1: Maximální chyba, Excel

Úvod do praktické fyziky
Cvičící: Jan Matoušek

Datum odevzdání: 20. 10. 2020

Jistý experiment byl proveden při čtyřech nastaveních topidla – čtyřech teplotách 1, 2, 3, 4. Teplota byla měřena pomocí platinového odporu Pt100, který má při 0°C odpor $R_0 = 100 \Omega$ s tolerancí $\epsilon_{R_0} = 0.06 \Omega$. Jeho odpor závisí v použitém rozmezí na teplotě lineárně jako

$$R(T) = R_0(1 + \alpha T), \quad (1)$$

kde T je teplota ve stupních Celsia a konstanta úměrnosti $\alpha = 0.00385$.

Odpor byl měřen multimetrem, který má podle manuálu v rozsahu 0–200 Ω přesnost (0.5%+20) a rozlišení 0.01 Ω (maximální chyba je tedy 5 promile z naměřené hodnoty plus 0.2 Ω).

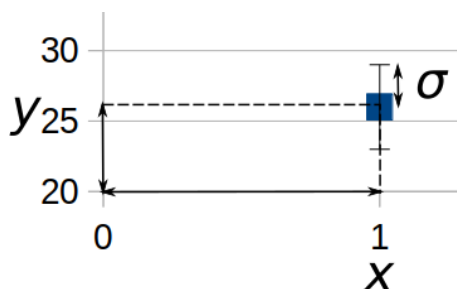
Každá ze čtyř teplot byla měřena vždy desetkrát, aby bylo možné odhadnout skutečnou teplotu jako průměr deseti hodnot a statistickou chybu (neurčitost typu A) jako standardní odchylku. Data najdete v příloženém excelovském souboru.

1. Odhadněte maximální chybu měření teploty pro každé ze čtyř nastavení topidla (použijte k tomu průměrné odpory $\overline{R}_i$ naměřené při dané teplotě i).
2. Z každého naměřeného odporu spočítejte teplotu a pak udělejte jejich průměry $\overline{T}_i$ a standardní odchylky $\sigma_{A,i}$ pro každou teplotu i . Použijte vztah

$$\sigma_{A,i} = \sqrt{\frac{1}{N-1} \sum_{j=1}^N (T_{ij} - \overline{T}_i)^2} \quad (2)$$

3. Tyto průměrné teploty, standardní odchylky a maximální chyby zapište do tabulky (dejte pozor na správný počet platných číslic, můžete použít funkci ROUND, nebo formát čísla v buňkách).
4. Nakonec udělejte bodový graf, kde na ose x bude číslo měření (1–4), na ose y průměrná teplota a standardní odchylky budou znázorněny jako chybové úsečky (viz Obrázek 1).

K řešení použijte tabulkový procesor, např. Microsoft Excel nebo LibreOffice Calc.

Obrázek 1: Ukázka chybové úsečky.